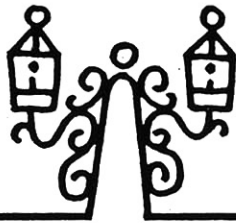

Panu Skopa

Tulipalomaalari

OULU-SEURAN tulipalopäivän katsastuksessa sinä marraskuun 2:sena kuluva vuotta saivat osanottajat yllätykseksensä nähtäväkseen tulipalotaulun, jonka läsnäolleista tiesi olevaksi vain yksi kantaoululainen.

Olin vähällä sanoa, että iloiseksi yllätykseksi, mutta ei nyt puhuta ilosta, kun on näin vakavat asiat. Taulun oli lähettänyt lainaksi palopäällikkö **Reino Forsander**. Taulu koristaa uuden paloaseman erään hallin seinää yhdessä parin muun tulipalotaulun kanssa.

Taulun signeeraus oli selvästi luettavissa: J. P. Skopa. Läsnäolleille nimi ei sanonut muuta kuin että onhan Oulussa senimisiä, on ollut ja on.

Soittelemalla selvisi ensin, että Oulun vakinainen sai tämän taulun lahjaksi

35-vuotisjuhlaansa, jota se vietti Oulun 350-vuotisjuhlan aikana 1955, kun **Erkki Boström** oli Oulun palopäällikkönä ja tuleva ja nyt jo evp. päällikkö **Eino Puusti** palomestarina. Saman tiesi kertoa palomiehen poika ja vapaaehtoinen **Osmo Piisalo**, joka hyvin muisti, että isä **Ilmari Piisalo** kumppaneineen lahjoitti sen ja kaksi muuta taulua

mainittuna vuonna naapurilleen vakinaiselle.

* * *

OSMO PIISALO tiesi muuta. Taulu oli piileskellyt VPK:n vintillä, siis sen Säästö-Ruutan tieltä puretun VPK:n elokuvateatterin talon vintillä. Sinne se oli joutunut, kun VPK:n oli pitänyt luopua joistakin huonetoista teatterin hyväksi. Onneksi taulu ja pari muutakin tulipalotaulua oli ollut vintillä siinä osassa, joka säästyi tuholta, kun pommi yllätyshyökkäyksen aikana 1942 osui VPK:n Uudenkadun puoleiseen kulmaan, jossa oli ja tuhoutui vahtimestari Piisalon koti, vaikka joutilapiahan nämä taulut olisivat olleet kärsimään. . .

* * *

MAALANNUT J. P. Skopa! Mikä miehiään? Kyselin sieltä täältä, mutta huomasin sitten etsittyä puhelinyhteyteen ainoan tuntemani Skopan, koulutoverini **Eino Saarnoksen** kanssa, VR:ltä eläkkeellä Paltamosa. Pitkähkösä keskustelussa selvisi heti alkuun, että Saarnoksen isä Juho Petter Skopa oli innokas harrastajamaalari

ja että edellämainittu tulipalotaulukin oli tuttu. J. P. Skopa oli myös ammatiltaan maalari.

Juho Petter Skopa syntyi Kempeleessä 1875. Oulussa hän tuli maalarinoppiin Alinille. Sennimisiä maalareita näyttää Oulussa vuosisadanvaihteessa olleen kaksikin, K. A. ja Vilho. Myös Skopasta tuli maalimestari. Jo kisälliaikoinaan, kierrellessään Keski-Pohjanmaalla, J. P. Skopa piirteli pieniä luonnoksia, ja sitten myöhemmin Oulussa hän maalasi paljonkin ja myös möi töitään. 30-luvun alun pula-ajan koittaessa maalaaminen oli perheen toimeentulonkin takia välttämätöntä.

SKOPA oli innokas palokuntalainen, siitä siis kiinnostus tulipalokuvauksiin. Hän näyttää

liittyneen Oulun VPK:hon jo 1895. Oulun Vapaaehtoisen Palosammutuskunnan kymmenvuotiskertomuksesta 1914—24 selviää, että Skopa jo tuolloin oli VPK:n vanhimpia. Miehittöissä oli häntä vanhempia vain nahkuri **A Loukkola**, joka oli liittynyt jo 1874, ja kirvesmies **J. Ahola**, liittynyt 1894. Skopa saikin 50-vuotisjuhlassa 25-vuotisansiomerkin. Myös päällikkökunnassa oli joitakin mestariamme vanhempia, kunanpäällikkö, apteekkari **J. Hedman**, 1877, rehtori **Sakari Westerlund**, 1883, kirjapainonfaktori **G. A. Hällstén**, 1884 ja II varapäällikkö, kelloseppä **J. Rusko**, liittynyt 1894.

J. Kemppaisen räätälinliikkeen tulipalossa, vanha kievaritalo nyk. Osuuspankin marmitalon paikalla, Skopa louk-

kaantuikin, sai palohaavoja, mikä ei kuitenkaan lopettanut työntekoa eikä maalaamista. Mestari Skopa kuoli Oulussa marraskuussa 1933.

* * *

TÄSSÄ mustavalkoisena julkaistava kuva v:n 1882 tulipalotaulusta ei tee työlle oikeutta. Silminnäköjen kuvauksesta ei silti ole kysymys, koska Skopa palon aikana oli vasta seitsenvuotias. Tulen tuttua hän osasi antaa kuvilleen eloa, elävyyttä. Palo, jota kuvattaessa lie nee ollut käytettävissä valokuva, on nähty tästä kirkkornista, pitkin Kirkkokatua, palon syytymispaikka, Nordforsin apteekki Pakkahuoneenkadun kulmassa, vasemmanpuoleisten taimmaisten liekkien alla. Palaan tulipalomaisemaan, kunhan saan käsiini mallina mahdollisesti olleen valokuvan.

J. P. Skopa maalasi myös esimerkiksi Äströmin remmittehtaan palon ja vuoden 1901 Tervahovin palon. Nämä molemmat hän on nähnyt. Palokunnan seinällä olevasta Tervahovin palotaulusta ei kyllä erota maalarin nimeä, mutta **Eino Saarnos** tuntui tuntevan tämänkin maalauksen. Ja tiesi hän sen jo myös Ilmari Piisalo. Oulun 350-vuotisjuhlan juhlanäyttelyssä kai myös nämä taulut ovat olleet, vaikka eivät paljon nähtävän joukosta ole sattuneet jäämään mieleen. Kahden vuoden takaisesta juhlanäyttelystä ne sensijaan puuttivat.

J. P. Skopan tulipalotaulu.